

Історія

УДК 94:327(438:477) «2022/2025»

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19504751>

**Роль Республіки Польщі у регіональних коаліціях підтримки України
(2022–2025 рр.)**

Гавриш Ігор Ярославович,
Старший викладач кафедри ТСД
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
Львів, Україна, <https://orcid.org/0009-0003-2284-9785>

Прийнято: 19.03.2026 | Опубліковано: 31.03.2026

***Анотація.** У статті проаналізовано роль Республіки Польщі у формуванні та функціонуванні регіональних коаліцій підтримки України у 2022–2025 рр. Метою дослідження є з'ясування місця Польщі в системі регіональної підтримки України, визначення основних коаліційних форматів за її участю та аналіз практичних механізмів реалізації польської коаліційної політики в умовах повномасштабної російсько-української війни. Методологічну основу становлять якісні методи політичного аналізу, зокрема аналіз офіційних документів, спільних декларацій, урядових заяв та інституційних рішень Європейського Союзу, елементи методу простеження процесу і порівняльний аналіз окремих регіональних форматів співпраці. Основну увагу зосереджено на Люблінському трикутнику, Бухарестській дев'ятці, взаємодії Польщі з балтійськими та північними партнерами, а*



також на ширших європейських коаліційних механізмах. З'ясовано, що у 2022–2025 рр. Польща відігравала одну з ключових ролей у регіональній підтримці України, поєднуючи функції політичного ініціатора, регіонального інтегратора та функціонального хаба. На початковому етапі повномасштабної війни переважав мобілізаційний вимір польської політики, тоді як згодом посилювалося значення військово-логістичного та координаційного напрямів, пов'язаних із транзитом допомоги, підготовкою українських військових та поєднанням різних субрегіональних форматів співпраці. Обґрунтовано, що Польща не лише брала участь у наявних коаліціях, а й виступала сполучною ланкою між центральноєвропейським, балтійським, північним і ширшим європейським безпековими просторами. Водночас її коаліційна роль мала і помітні обмеження, зумовлені впливом внутрішньополітичних циклів, суперечностей навколо аграрного імпорту, прикордонних криз і соціально-економічної напруги. Зроблено висновок, що Польща залишалася визначальним регіональним актором підтримки України, однак стійкість цієї ролі залежала від її здатності поєднувати стратегічні безпекові пріоритети з внутрішньополітичними та економічними обмеженнями. Перспективним напрямом подальших досліджень є порівняльний аналіз ефективності окремих регіональних форматів підтримки України та впливу виборчих циклів і секторних конфліктів на стабільність коаліційної взаємодії.

Ключові слова: Республіка Польща, Україна, регіональні коаліції, Люблінський трикутник, Бухарестська дев'ятка, безпекова підтримка, коаліційна дипломатія.

The Role of the Republic of Poland in Regional Coalitions Supporting Ukraine (2022–2025)

Ihor Havrysh,

Senior Lecturer at the Department of Tactical and Special Disciplines

Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy

Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0003-2284-9785>

Abstract. *The article analyzes the role of the Republic of Poland in the formation and functioning of regional coalitions supporting Ukraine in 2022–2025. The aim of the study is to clarify Poland's place within the system of regional support for Ukraine, identify the main coalition formats involving Poland, and examine the practical mechanisms of Polish coalition policy during the full-scale Russian-Ukrainian war. The methodological framework is based on qualitative methods of political analysis, including the examination of official documents, joint declarations, governmental statements, EU institutional decisions, elements of process tracing, and comparative analysis of selected regional cooperation formats. The main focus is placed on the Lublin Triangle, the Bucharest Nine, Poland's interaction with Baltic and Nordic partners, as well as broader European coalition mechanisms. The study argues that in 2022–2025 Poland played one of the key roles in regional support for Ukraine by combining the functions of a political initiator, a regional integrator, and a functional hub. At the initial stage of the full-scale war, the mobilizational dimension of Polish policy prevailed, while later the military-logistical and coordination dimensions became more prominent, particularly in connection with the transit of assistance, the training of Ukrainian military personnel, and the linking of different subregional cooperation formats. The article also shows that Poland not only participated in existing coalitions but acted as a connecting link between the Central European, Baltic, Nordic, and broader*



European security spaces. At the same time, its coalition role had clear limitations caused by domestic political cycles, disputes over agricultural imports, border crises, and rising socio-economic tensions. The article concludes that Poland remained a major regional actor in supporting Ukraine, although the sustainability of this role depended on its ability to balance strategic security priorities with domestic political and economic constraints. A promising area for further research is a comparative analysis of the effectiveness of particular regional support formats for Ukraine and the impact of electoral cycles and sectoral conflicts on the stability of coalition interaction.

Keywords: *Poland, Ukraine, regional coalitions, Lublin Triangle, Bucharest Nine, security assistance, coalition diplomacy.*

Постановка проблеми. Після 24 лютого 2022 р. підтримка України в Європі та на трансатлантичному рівні здійснювалася не лише через механізми Європейського Союзу та НАТО, а й через мережу регіональних і субрегіональних форматів, які стали важливими інструментами швидкого узгодження позицій, просування безпекових рішень, координації військової та логістичної допомоги, а також формування ширшого політичного консенсусу щодо підтримки України. У цьому контексті особливого значення набуває питання про роль Республіки Польщі, яка завдяки своєму геополітичному положенню, політичній суб'єктності та інфраструктурним можливостям стала одним із ключових акторів східного флангу Європи. Водночас польська участь у підтримці України реалізовувалася не в межах одного формату, а через кілька взаємопов'язаних коаліційних механізмів, зокрема Люблінський трикутник, Бухарестську дев'ятку, співпрацю з балтійськими та північними партнерами, а також ширші європейські механізми координації. Упродовж 2023–2025 рр. ця роль ускладнилася під впливом економічних суперечностей, пов'язаних з аграрним імпортом і транзитом, політизації українського питання

у внутрішньопольському політичному дискурсі та кризових явищ на кордоні. Це показало, що коаліційна підтримка України є сферою постійного узгодження безпекових, економічних і внутрішньополітичних інтересів. За таких умов наукового аналізу потребує не тільки масштаб польської допомоги Україні, а й характер регіональних коаліцій, у межах яких діяла Польща, механізми їхньої координації, функціональні особливості та межі стійкості польської коаліційної ролі в умовах затяжної війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика регіональних коаліцій підтримки України в новітній науковій літературі розглядається переважно крізь призму мінілатералізму, гнучких форматів безпекової взаємодії та трансформації європейської архітектури безпеки після початку повномасштабної російсько-української війни. Теоретичну основу для осмислення таких форматів становлять праці А. Вічере та М. Сус, які аналізують неформальні групи як дієвий інструмент вироблення політики в умовах війни та кризи європейської безпеки [1]. Близький за змістом підхід простежується у дослідженні Т. Астрамович-Лейк, Я. Турчина, О. Івасечко та О. Цебенко, де мінілатеральні альянси за участю України розглядаються як окремий вимір сучасної безпекової взаємодії європейських держав [2].

Окремий напрям становлять праці, присвячені східноєвропейському та центральноєвропейському мінілатералізму в умовах війни. К. Курнишова та А. Макаричев акцентують увагу на тому, що війна сприяла формуванню нової регіональної суб'єктності на східному фланзі Європи, де гнучкі коаліції стали важливим механізмом політичної й безпекової координації [3]. У польському аналітичному середовищі Т. Жорначук, а також колектив авторів під його редакцією, зосереджують увагу на змінах у регіональній співпраці Центральної Європи після російської агресії проти України та на місці Польщі в цих процесах [4; 5]. Для розуміння ширшого політичного контексту важливими є також праці Л. Кулеси, М. Терліковського, А. Роттер і М. Гайєра,

а також А. Дзюбінської, у яких Веймарський трикутник розглядається як один із механізмів узгодження політики щодо України та майбутнього безпекового порядку в Європі [6; 7]. Північно-балтійський вимір коаліційної взаємодії висвітлено у дослідженні П. Шиманьського, який показує значення NB8 та суміжних форматів для безпекової координації в Балтійському регіоні [8].

Водночас значна частина наявних публікацій зосереджена або на загальній логіці мінілатеральних форматів, або на окремих коаліційних механізмах без системного аналізу саме ролі Польщі як держави, що поєднувала політичне лобіювання, логістичну спроможність і міжформатну координацію. Офіційні документи Люблінського трикутника, Бухарестської дев'ятки, Веймарського формату, Європейської ради та місії EUMAM Ukraine дають можливість простежити еволюцію політичних рішень і інституційних підходів, але потребують аналітичного узагальнення в межах окремого дослідження [9; 10; 11; 12; 13; 14]. Додатково емпіричну основу для оцінки практичного виміру підтримки становлять аналітичні матеріали К. Требеша та співавторів, а також М. Менкішака, які дозволяють конкретизувати масштаби допомоги та функціональну роль Польщі в системі союзницької підтримки України [15; 16]. Саме тому доцільним є зосередження уваги на Польщі не лише як на учасниці окремих форматів, а як на вузловій державі, що з'єднувала різні рівні та механізми регіональної коаліційної підтримки України.

Попри значний внесок наявної літератури у вивчення мінілатеральних форматів і регіональної безпекової взаємодії, у ній поки недостатньо виразно концептуалізовано Польщу саме як вузлового коаліційного актора підтримки України. Наявні праці здебільшого аналізують Польщу в ширшому контексті східного флангу НАТО, центральноєвропейської співпраці чи загальної еволюції мінілатералізму, тоді як поєднання її політико-дипломатичної, військово-логістичної та міжформатної координаційної ролей не стало окремим предметом цілісного дослідження. Відповідно, новизна

запропонованого підходу полягає в аналізі Польщі як держави, що не лише брала участь у регіональних форматах підтримки України, а й забезпечувала їх функціональне поєднання в єдиній системі коаліційної взаємодії.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Попри наявність помітного корпусу академічних, аналітичних і документальних джерел, роль Польщі у регіональних коаліціях підтримки України у 2022–2025 рр. досі не отримала цілісного висвітлення. Значна частина наявних праць розглядає коаліційні формати узагальнено, без чіткого розмежування їхніх функцій, що ускладнює визначення, у яких із них Польща виступала ініціатором, у яких – інтегратором між різними субрегіонами Європи, а в яких – виконавцем уже погоджених рішень. Недостатньо систематизованим залишається й вплив криз 2023–2025 рр. на коаліційну роль Польщі, оскільки зерновий конфлікт, блокади кордону та пов'язані з ними політичні суперечності частіше аналізуються як двостороння проблема у відносинах між Варшавою і Києвом, ніж як чинник, що впливає на легітимність, стійкість і координаційну ефективність регіональної підтримки України загалом. Окремого уточнення потребує і динаміка 2025 р., адже поряд із дипломатичними заявами й новими форматами взаємодії важливо враховувати зміни в матеріальній інфраструктурі підтримки, зокрема функціонування логістичних вузлів та адаптацію польської ролі хаба до нових умов союзницької взаємодії.

Метою статті є аналіз ролі Польщі у регіональних коаліціях підтримки України у 2022–2025 рр., визначення її місця в системі регіональної підтримки України, виявлення ключових коаліційних форматів за її участю, характеристика практичних механізмів польської участі у військово-логістичній, політико-дипломатичній та комунікаційній підтримці, а також оцінка обмежень і трансформацій польської ролі під впливом внутрішньополітичних та економічних чинників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для цілей цього

дослідження регіональні коаліції підтримки України розглядаються як сукупність формальних і напівформальних форматів взаємодії держав Центральної, Балтійської та Північної Європи, які підтримують регулярну політичну комунікацію, виробляють спільні безпекові й політичні позиції, транслиують їх у рішення ЄС і НАТО, а також забезпечують практичні канали співпраці у сферах логістики, підготовки військових, стратегічних комунікацій і протидії дезінформації. Такий підхід відповідає сучасним дослідженням мінілатеральних союзів як інструментів кризового реагування та концепції неформальних груп як важливого елементу європейської безпекової архітектури [1, с. 931–933; 2, с. 513–516]. У контексті російсько-української війни ці формати виконують різні функції: одні забезпечують політичну координацію й адвокацію українського питання, другі – узгодження безпекових позицій на східному фланзі НАТО, треті – практичну взаємодію у сфері навчання, логістики та інформаційної стійкості.

У межах такого підходу Польща розглядається як вузлова держава регіональної підтримки України, оскільки її роль визначалася не окремим чинником, а поєднанням кількох взаємопов'язаних ознак. По-перше, Польща була сполучною ланкою між різними субрегіональними форматами співпраці, насамперед центральноєвропейськими, балтійськими та ширшими європейськими. По-друге, її територія виконувала функцію одного з головних просторів військово-логістичного транзиту, підготовки українських військових і практичної координації допомоги. По-третє, Польща активно просуvalа український порядок денний у регіональних форматах, а також у межах ЄС і НАТО. Саме сукупність політико-дипломатичних, інфраструктурних і координаційних характеристик дає підстави розглядати її як одну з ключових вузлових держав коаліційної підтримки України.

Після 24 лютого 2022 р. Польща стала одним із ключових центрів регіональної підтримки України. Її роль виходила за межі звичайного

сусідства чи двостороннього партнерства, оскільки саме польський напрям поєднав гуманітарний прийом населення, транзит міжнародної допомоги, військово-логістичне забезпечення, підготовку українських військових і політичне просування українського порядку денного в ЄС і НАТО. На відміну від більшості інших учасників регіональних форматів, Польща поєднувала політичне лобіювання з інфраструктурними можливостями практичного забезпечення підтримки. Якщо держави Балтії насамперед виконували роль політичних адвокатів України, а частина північних держав – важливих донорів і партнерів у сфері безпекової допомоги, то польська роль була ширшою, оскільки охоплювала також транзит, координацію та функцію простору взаємодії між різними підрегіональними форматами [3; 5, с. 5, 16–17].

Функціонально польська роль у регіональних коаліціях розкривалася щонайменше у трьох вимірах. Перший – логістично-операційний, пов'язаний із транзитом допомоги, розміщенням інфраструктури підтримки та інтеграцією польської території у ширші механізми союзницької координації. Другий – політико-дипломатичний, що полягав у просуванні українського питання в ЄС, НАТО та регіональних форматах. Третій – координаційно-регіональний, у межах якого Польща виступала сполучною ланкою між кількома субрегіональними групами, насамперед центральноєвропейськими, балтійськими та північними. Саме поєднання цих функцій зробило Республіку Польща одним із вузлових акторів коаліційної підтримки України.

Ключовим політико-безпековим форматом за участю Польщі залишався Люблінський трикутник. Створений у 2020 р., він спочатку був спрямований на координацію Польщі, Литви та України у питаннях європейської та євроатлантичної інтеграції, безпеки й протидії гібридним загрозам. У декларації про його створення прямо наголошувалося на необхідності поглиблення взаємодії у сфері безпеки й оборони та координації дій у межах ЄС, НАТО й інших регіональних форматів [9]. Після початку

повномасштабної війни цей формат набув значно більш прикладного змісту. У спільній заяві міністрів закордонних справ 2022 р. було закріплено намір розширювати співпрацю у сфері безпеки й оборони, поглиблювати взаємодію між збройними силами, підтримувати Україну в протидії російській агресії та зміцнювати стійкість суспільств до дезінформації [10]. На другому саміті Люблінського трикутника у січні 2023 р. окремо наголошувалося, що Польща є одним із головних вузлів міжнародної допомоги Україні, а сам формат фактично став майданчиком не лише політичної солідарності, а й координації практичної підтримки [17].

Важливо, що Люблінський трикутник не обмежувався символічною підтримкою України. Одним із його прикладних напрямів стала протидія російським інформаційним операціям. У грудні 2022 р. Міністерство закордонних справ Польщі повідомило про презентацію в Брюсселі спільного звіту трьох країн щодо російської дезінформації та пропаганди [18]. Це показує, що регіональна коаліційна взаємодія охоплювала військову, дипломатичну підтримку, а також сферу стратегічних комунікацій. Для Польщі така діяльність мала особливе значення, оскільки дозволяла поєднувати безпековий, інформаційний і політичний рівні підтримки України в одному форматі.

Ширшим безпековим механізмом, у якому Польща відігравала помітну роль, була Бухарестська дев'ятка (далі – В9). Люблінський трикутник об'єднував Польщу, Литву та Україну в межах тристоронньої взаємодії з виразним прикладним виміром. Натомість В9 слугувала майданчиком для узгодження позицій держав східного флангу НАТО щодо війни Росії проти України та майбутньої архітектури стримування. У декларації глав держав В9 від 10 червня 2022 р. наголошувалося на необхідності продовження й посилення допомоги Україні. Також ішлося про підтримку її євроатлантичних прагнень і зміцнення передової оборони НАТО на східному фланзі [11].

У заяві лідерів В9 від 6 червня 2023 р. ця лінія була розвинена через акцент на довготривалій підтримці України та адаптації регіональної безпеки до нових загроз [19]. Для Польщі участь у В9 означала не лише представлення власної позиції, а й інституційне закріплення підтримки України як складової безпеки всього східного флангу Альянсу. Саме в цьому полягала одна з її відмінностей від інших учасників: Польща виступала державою, яка послідовно пов'язувала українське питання з ширшим порядком денним колективної оборони.

Окремий вимір польської коаліційної політики становила взаємодія з північно-балтійським середовищем у більш гнучких і перехресних форматах. Йшлося не про входження Польщі до NB8, а про її залучення до коаліцій за конкретним безпековим порядком денним, передусім пов'язаним із підтримкою України та майбутнім європейським безпековим устроєм. Показовим прикладом стала зустріч у форматі NB8 за участю Веймарського трикутника у квітні 2025 р. Напередодні неї федеральне міністерство закордонних справ Німеччини повідомило, що Данія запросила Веймарський трикутник до участі в перемовинах на Борнхольмі [20].

У спільній заяві міністрів закордонних справ північних і балтійських країн та Веймарського трикутника від 30 квітня 2025 р. було зафіксовано намір продовжувати політичну, військову й цивільну підтримку України, а також координувати позиції щодо майбутнього безпекового порядку в Європі [21]. У цьому випадку Польща виконувала функцію політичного містка між центральноєвропейським і північно-балтійським підрегіонами. Це також відрізняло її від багатьох інших учасників коаліційної взаємодії, оскільки саме Польща була здатна діяти одночасно в кількох суміжних форматах і переносити узгоджені позиції з одного політичного середовища до іншого [8].

Ширші європейські формати доповнювали цю регіональну роль. У 2022–2025 рр. Польща прагнула поєднати безпекову чутливість східного

флангу з політичною вагою провідних держав ЄС. У цьому контексті Веймарський трикутник знову почали розглядати як інструмент просування довгострокових рішень щодо підтримки України та європейської безпеки. Польські аналітики звертали увагу на те, що регіональна співпраця в Центральній Європі дедалі більше набувала характеру системи взаємопов'язаних форматів. У такій системі ефективність одного механізму залежала від його здатності посилювати інші [4]. Подібну тенденцію відзначають і нові дослідження мінілатералізму на східному фланзі Європи, де війна прискорила розвиток гнучкого, дистанційного й багаторівневого регіоналізму [3].

У польському випадку це означало, що регіональна політика щодо України не замикалася в межах одного формату, а будувалася як мережа перехресних каналів координації. Додатково пожвавлення Веймарського трикутника у 2024 р. засвідчило прагнення Польщі пов'язати регіональні ініціативи східного флангу з позиціями провідних держав ЄС. Це мало посилити вплив коаліційної дипломатії на загальноєвропейському рівні [6, с. 5–7, 22–24; 7].

Практична спроможність Польщі в коаліційній підтримці України найбільш виразно проявилася у військово-логістичному вимірі. Її роль визначалася не лише географічною близькістю до України. Польська територія стала одним із головних просторів транзиту міжнародної допомоги, підготовки українських військових і координації союзницької взаємодії [14; 16, с. 60–61]. На відміну від більшості інших учасників регіональних форматів, Польща поєднувала політичну підтримку України з матеріальною інфраструктурою забезпечення. Саме через неї проходила значна частина військової та технічної допомоги. Для оцінки масштабів цієї підтримки важливим є Ukraine Support Tracker Кільського інституту світової економіки, який дає змогу зіставити польський внесок із допомогою інших держав і



вивести аналіз за межі декларативного рівня [15, с. 2–4].

Окремий інституційний вимір становило створення місії EUMAM Ukraine, яка закріпила загальноєвропейський механізм підготовки українських військових. У цьому контексті польський внесок був важливим як складова спільної європейської структури безпекової допомоги [14]. Навіть у 2024–2025 рр., коли модель союзницької координації ставала більш розгалуженою та інституціоналізованою, польська територія зберігала ключове значення як простір транзиту, навчання, технічної підтримки й багаторівневої взаємодії між державами-партнерами України. Саме це відрізняло Польщу від інших учасників регіональних форматів. Вона була не лише політичним адвокатом України, а й матеріальною основою коаліційної підтримки, без якої значна частина регіональної допомоги не могла б функціонувати з такою інтенсивністю [16, с. 61].

Політико-дипломатичний вимір польської діяльності полягав у трансляції українського порядку денного до ключових інституцій ЄС і НАТО. Надання Україні статусу кандидата в члени ЄС у червні 2022 р. та рішення про відкриття переговорів про вступ у грудні 2023 р. стали результатом коаліційної роботи груп країн, які послідовно підтримували просування українського питання на європейському рівні [12; 13, с. 5–6]. У цьому процесі Польща була не єдиним, але одним із найбільш наполегливих учасників формування критичної маси прихильників української інтеграції. Аналогічно в натівському вимірі В9 та інші формати східного флангу забезпечували сталість регіональної підтримки України як складової стратегічного стримування Росії [11; 19].

Водночас польська коаліційна роль не була лінійною і не розвивалася без суперечностей. Уже в другій половині 2023 р. вона почала ускладнюватися під впливом внутрішньополітичної конкуренції, чутливості аграрного питання та подальших блокувань кордону. Ці фактори посилювали внутрішні обмеження

польської політики й зробили її менш однорідною за тональністю. Унаслідок цього Польща частково втрачала образ безумовного політичного авангарду, однак не втрачала стратегічного значення як регіональний хаб, дипломатичний посередник і один із головних вузлів коаліційної взаємодії. Саме в цьому проявилася стійкість її ролі: навіть за наявності двосторонніх суперечностей Польща залишалася надто важливим елементом регіональної системи підтримки України, щоб бути витісненою з неї.

У 2023 р. роль Польщі у регіональних коаліціях підтримки України почала помітніше залежати від внутрішньополітичного циклу. Якщо у 2022 р. польська політика щодо України вирізнялася високою мобілізацією та відносною єдністю безпекового дискурсу, то згодом підтримка України дедалі частіше ставала предметом внутрішньої політичної конкуренції. Найвиразніше це проявилось в аграрному та транспортному вимірах, де тема захисту внутрішнього ринку, інтересів фермерів і перевізників почала впливати на риторику урядових і партійних акторів. Унаслідок цього польська політика щодо України дедалі чіткіше поєднувала дві лінії. Перша полягала у збереженні стратегічної підтримки у сфері безпеки, друга – у жорсткішій реакції на питання, пов'язані з економічними наслідками війни для самої Польщі. Це не означало відмови від коаліційної підтримки, але засвідчувало, що її сталість більше не може розглядатися поза внутрішнім балансом інтересів.

Зернова криза 2023 р. і подальші прикордонні блокування стали для Польщі не лише двосторонньою суперечкою з Україною, а випробуванням її ширшої регіональної ролі. Саме в цей момент виявилася межа між безпековою солідарністю та галузевими економічними інтересами. Для держав Балтії, які не виконували настільки масштабної транзитної і прикордонної функції, подібний конфлікт не мав такого системного значення. Натомість Польща опинилася в іншій ситуації. Вона залишалася одним із головних каналів

військової, гуманітарної й політичної підтримки України. Водночас саме на її території найгостріше проявлялися соціально-економічні наслідки функціонування відкритого коридору допомоги. У цьому полягала і сила, і вразливість польської ролі. На відміну від інших учасників регіональних форматів, Польща поєднувала політичне лідерство з матеріальною інфраструктурою підтримки. Тому будь-яке напруження на кордоні або у сфері торгівлі впливало не лише на двосторонні відносини, а й на сприйняття її як стабільного організатора коаліційної взаємодії [22].

У 2024–2025 рр. простежувалася інша тенденція: польська роль не зменшувалася, а змінювала характер. На ранньому етапі повномасштабної війни Польща діяла передусім як держава швидкої реакції. Вона мобілізувала ресурси, забезпечувала транзит допомоги та політично форсувала українське питання. Згодом Польща дедалі більше почала виконувати функцію держави-координатора. Це проявлялося в підтриманні сталих механізмів взаємодії між кількома рівнями безпекової політики – від субрегіональних форматів до ширших європейських коаліцій. Саме така еволюція відрізняла Польщу від частини інших партнерів України: вона зберігала активність і поступово вбудовувала власні дії у стійкіші політичні та інституційні рамки [6, с. 22–24; 7].

Ця трансформація особливо помітна на прикладі перехресних форматів співпраці, які поєднували центральноєвропейський, балтійський і північний виміри безпекової координації. Спільна заява міністрів закордонних справ північних, балтійських країн і Веймарського трикутника від 30 квітня 2025 р. засвідчила прагнення до подальшої координації політичної, військової та цивільної підтримки України. Вона також відобразила намір узгодити ширше бачення європейської безпеки [21]. Не менш показовим був і сам формат цієї взаємодії. Федеральне міністерство закордонних справ Німеччини, коментуючи зустріч на Борнхольмі, прямо вказувало на запрошення

Веймарського трикутника до участі у консультаціях із північно-балтійським середовищем [20]. У ширшому аналітичному контексті це означало, що Польща дедалі виразніше виступала сполучною ланкою між ними, забезпечуючи перенесення узгоджених позицій між різними підрегіональними середовищами [8].

Не менш важливо, що навіть зміни у військово-логістичній конфігурації не підірвали польської ролі хаба. Її значення дедалі менше визначалося самою географічною близькістю і дедалі більше – здатністю інтегрувати національну інфраструктуру в довготривалу систему союзницької підтримки України. У цьому сенсі Польща відрізнялася від більшості інших учасників регіональних форматів тим, що поєднувала дипломатичне лобіювання, логістичну спроможність і здатність діяти як територіальна основа коаліційної взаємодії. Саме така багаторівнева роль робила її важливою навіть тоді, коли політична риторика ставала менш однорідною або коли двосторонні суперечності з Україною тимчасово загострювалися [16, с. 61; 5, с. 5, 16–19].

Висновки. У 2022–2025 рр. Польща посідала одну з ключових позицій у регіональних коаліціях підтримки України, поєднуючи функції політичного ініціатора, регіонального інтегратора та функціонального хаба. На початковому етапі повномасштабної війни її роль визначалася швидкою мобілізацією політичної підтримки, просуванням українського питання у форматах Центрально-Східної Європи, ЄС і НАТО, а також забезпеченням матеріальної основи міжнародної допомоги. Надалі польська участь набула більш інституціоналізованого характеру: зросло значення логістичної координації, перехресної взаємодії між субрегіональними форматами та включення Польщі до ширших механізмів європейської безпекової політики. Водночас поєднання політичного лідерства з транзитною, прикордонною та економічною функціями зробило польську роль більш вразливою до впливу внутрішньополітичних циклів, галузевих конфліктів і двосторонніх

напружень з Україною. Це засвідчило, що коаліційне лідерство Польщі мало значний стратегічний потенціал, але водночас і чіткі практичні межі. Попри ці обмеження, Польща зберегла значення вузлової держави регіональної підтримки, оскільки саме вона найбільш послідовно поєднувала дипломатичне просування, коаліційну координацію та функціональну інфраструктуру допомоги в межах єдиної архітектури підтримки України. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що роль Польщі у підтримці України в 2022–2025 рр. розкрито не лише як участь в окремих регіональних форматах, а як функціонально вузлову позицію, що поєднувала політико-дипломатичний, координаційний і військово-логістичний виміри в єдиній архітектурі коаліційної підтримки.

Список використаних джерел

1. Amadio Viceré M. G., Sus M. Organizing European security through informal groups: insights from the European Union's response to the Russian war in Ukraine. *International Politics*. 2025. Vol. 62. P. 931–946. DOI: 10.1057/s41311-024-00657-7
2. Astramowicz-Leyk T., Turchyn Y., Ivasechko O., Tsebenko O. Activation of Minilateral Alliances with the Participation of European Countries and Ukraine in the Context of Russia's Armed Aggression: Security Dimension. *Studia Warمیńskie*. 2024. Vol. 61. P. 511–531. DOI: 10.31648/sw.9954.
3. Kurnyshova Y., Makarychev A. Regionalism at a distance? War and minilateralism at Europe's eastern flank. *Australian Journal of International Affairs*. 2025. Vol. 79, Iss. 6. P. 988–1008. DOI: 10.1080/10357718.2025.2556896
4. Żornaczuk T. Examining Changes in Regional Cooperation in Central Europe from a Polish Perspective. *PISM*. 2023. No. 78 (2197). 21 June. URL: <https://pism.pl/publications/examining-changes-in-regional-cooperation-in-central-europe-from-a-polish-perspective>.



5. Żornaczuk T., Pieńkowski J., Dudzińska K., Jóźwiak V., Ogrodnik Ł. Regional Cooperation in Central Europe after Russia's Aggression against Ukraine: Changes and Prospects. Warsaw: The Polish Institute of International Affairs, April 2024. URL: <https://pism.pl/webroot/upload/files/Raport/Report%20Regional%20Cooperation.pdf>.

6. Kulesa Ł., Terlikowski M., Rotter A., Geyer M. The Weimar Triangle and the Future Security Order in Europe. Warsaw: The Polish Institute of International Affairs, February 2024. URL: https://pism.pl/webroot/upload/files/Raport/The%20Weimar%20triangle_Feb2024_report.pdf.

7. Dziubińska A. Weimar Triangle Meets in Extraordinary Summit. *PISM*. 18 March 2024. URL: <https://pism.pl/publications/weimar-triangle-meets-in-extraordinary-summit>.

8. Szymański P. The NB8 Group and Other Formats of Security Cooperation in the Baltic Sea Region. *OSW*. 29 May 2025. URL: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2025-05-29/nb8-group-and-other-formats-security-cooperation-baltic-sea>.

9. Letter dated 19 August 2020 from the Permanent Representatives of Lithuania, Poland and Ukraine to the United Nations addressed to the Secretary-General. United Nations Digital Library. 19 August 2020. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3878090>.

10. Joint Statement of the Foreign Ministers of the Republic of Lithuania, the Republic of Poland and Ukraine on the second anniversary of the Lublin Triangle. Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland. 28 July 2022. URL: <https://www.gov.pl/web/diplomacy/joint-statement-of-the-foreign-ministers-of-the-republic-of-lithuania-the-republic-of-poland-and-ukraine-on-the-second-anniversary-of-the-lublin-triangle>.

11. Declaration of the Heads of State Bucharest 9 Meeting. Official website of the President of the Republic of Poland. 10 June 2022. URL: <https://www.president.pl/archives/andrzej-duda/news/declaration-of-the-heads-of-state-bucharest-9-meeting-%2C55290>.

12. European Council conclusions on Ukraine, the membership applications of Ukraine, the Republic of Moldova and Georgia, Western Balkans and external relations, 23 June 2022. Consilium. 23 June 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/23/european-council-conclusions-on-ukraine-the-membership-applications-of-ukraine-the-republic-of-moldova-and-georgia-western-balkans-and-external-relations-23-june-2022/>.

13. European Council meeting (14 and 15 December 2023) – Conclusions. EUCO 20/23. Consilium. 15 December 2023. 12 p. URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/68967/europeancouncilconclusions-14-15-12-2023-en.pdf>.

14. Council Decision (CFSP) 2022/1968 of 17 October 2022 on a European Union Military Assistance Mission in support of Ukraine (EUMAM Ukraine). Official Journal of the European Union. 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/1968/oj>.

15. Trebesch C., Antezza A., Bushnell K., Dyussimbinov Y., Frank A., Frank P., Franz L., Kharitonov I., Kumar B., Rebinskaya E., Schramm S., Schade C., Weiser L. The Ukraine Support Tracker: Which countries help Ukraine and how? Kiel Working Paper. 2023. URL: https://www.kielinstitut.de/fileadmin/Dateiverwaltung/IfW-Publications/fis-import/3ce24028-f1f9-4a1c-b456-2ef810d22188-KWP_2218_Trebesch_et_al_Ukraine_Support_Tracker.pdf.

16. Menkiszak M. Winning the War with Russia (Is Still Possible): The West's Counter-Strategy towards Moscow. Warsaw : Centre for Eastern Studies,

October 2024. URL: https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/OSW-Report_Winning%20the%20war%20with%20Russia%20is%20still%20possible_net.pdf.

17. Joint declaration of President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy, President of Lithuania Gitanas Nausėda and President of Poland Andrzej Duda following the Second Summit of the Lublin Triangle. Official website of the President of Ukraine. 11 January 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/spilna-deklaraciya-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-80321>.

18. Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland. Joint Report on Russian Disinformation Presented in Brussels. Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland. December 2022. URL: <https://www.gov.pl/web/diplomacy/lublin-triangle-presents-joint-report-on-russian-disinformation-and-propaganda>.

19. Statement by the leaders of the Bucharest Nine. Official website of the President of the Republic of Poland. 6 June 2023. URL: <https://www.president.pl/news/statement-by-the-leaders-of-the-bucharest-nine%2C69552>.

20. Federal Foreign Office. Außenministerin Annalena Baerbock vor ihrer Abreise nach Bornholm. 28 April 2025. URL: <https://www.auswaertiges-amt.de/de/newsroom/nordic-and-baltic-8-2715462>.

21. Joint Statement by the Nordic-Baltic-Weimar Ministers of Foreign Affairs. Government Offices of Sweden. 30 April 2025. URL: <https://www.government.se/statements/2025/04/joint-statement-by-the-nordic-baltic-weimar-ministers-of-foreign-affairs/>.

22. Buras P. Rifts and realities: The strained bond between Poland and Ukraine. *European Council on Foreign Relations*. 28 September 2023. URL: <https://ecfr.eu/article/rifts-and-realities-the-strained-bond-between-poland-and-ukraine/>